

СЕКЦІЯ «ЕКОНОМІКА Й УПРАВЛІННЯ»

ПЛАНУВАННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ АВТОМОБІЛЬНОГО ТРАНСПОРТУ

Власенко Д.О., ст. викладач КІ СумДУ

Проблеми функціонування автомобільного транспорту в ринкових умовах господарювання розглядаються в обмеженій кількості теоретичних і практичних розробок. Новизна проблеми підвищення ефективності методів і підходів в плануванні діяльності підприємств автомобільного транспорту в умовах ринку потребує розробки комплексного підходу до теоретичного та методичного опрацювання питань формування стратегії і тактики розвитку АТП з урахуванням специфіки галузі і економічної реалії сьогодення.

Стратегічне планування особливий вид практичної діяльності, спрямований на розробку стратегічних рішень, які висувають конкретні цілі і стратегії поведінки відповідних об'єктів. Реалізація останніх повинна забезпечити їх ефективне функціонування в довгостроковій перспективі та швидку адаптацію до мінливих умов зовнішнього середовища.

Відсутність інструментарію стратегічного планування в практиці роботи автотранспортних підприємств в ринкових умовах визначило:

- 1) формалізувати процес стратегічного планування їх діяльності;
- 2) розробити концепцію і методику формування стратегії розвитку підприємства;
- 3) створити методичні засади прогнозування розвитку автотранспортних підприємств в умовах конкурентного ринку;
- 4) обґрунтувати області припустимих рішень розвитку підприємства на перспективний період;
- 5) обрати раціональні стратегії розвитку підприємства.

Аналіз методів планування, які використовувались на різних етапах розвитку автотранспорту, показав, що планування розвитку АТП здійснювалось виходячи з надмірного централізму, організаційної замкненості та особливостей окремих служб і підрозділів.

За часів існування СРСР вівся пошук нових організаційних форм розвитку АТП і нових методів планування їх функціонування.

Відбувалось закріплення підприємств за постачальниками та споживачами. Такий стан справ створював бюрократичну систему планування, яка складалася з підсистем закритого типу, в яких АТП мали чітке закріплення за визначеними підприємствами (спеціалізація).

При набутті Україною Незалежності виникає новий підхід до планування, обумовлений інтенсивним зростанням загальної чисельності автотранспортних господарств, в результаті приватизації підприємств країни. В зв'язку з дезінтеграцією автотранспортного комплексу традиційні методи, які застосовувались для планування розвитку АТП стали непридатними. Ці методи були ефективними при розгляді автотранспортного комплексу як закритої системи. Використання нових методів дозволяє планувати ефективний розвиток автотранспортного комплексу як відкритої системи, яка функціонує в умовах конкуренції не тільки на короткостроковий але й довгостроковий період. Найбільш раціональним методом є стратегічне планування, яке являє собою концепцію виживання і розвитку підприємства в ринкових умовах, вид діяльності спрямований на розробку стратегічних рішень.

В стратегічному плануванні в повній мірі втілюється біхевіористичний підхід, тобто відмова від попередніх гіпотез і пропозицій, які спираються лише на спостереження за зовнішньою поведінкою - впливом зовнішніх факторів. У відповідності з цим підходом цілі розвитку підприємства постійно змінюються і піддаються впливу мінливих сил, які відображаються на політиці цін, обсязі випуску та реалізації послуг, а також виходячи із розміру запасів, ринкової частки і розміру прибутку.

Застосування концепції стратегічного планування дозволяє автотранспортним підприємствам оцінити привабливість виконуваних ними комерційних послуг, а на подальших етапах розробити стратегію розвитку підприємства.

Комплексний підхід до розробки конкретного інструментарію розвитку автотранспортних підприємств в ринкових умовах господарювання передбачає формалізацію процесу планування діяльності автотранспортних підприємств, розробку методики формування стратегії їх розвитку, спрямованої на підвищення ефективності роботи, яка враховує специфіку розвитку таких підприємств в умовах ринку.